

Wrocław, 14 marca 2000 roku

WK.0913/135/K-53/99

**Pan
Burmistrz Gminy i Miasta
WĘGLINIEC**

**ul. Sikorskiego 40
59-940 WĘGLINIEC**

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art.1 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. Nr 85, poz. 428 z późn. zm.) przeprowadziła w Urzędzie Gminy i Miasta w Węglińcu w okresie od 2 listopada 1999 r. do 11 stycznia 2000 r. kompleksową kontrolę gospodarki finansowej gminy Węgliniec. Zakres przedmiotowy oraz szczegółowe ustalenia kontroli zawiera protokół kontroli podpisany, bez wnoszenia zastrzeżeń, 11 stycznia 2000 r. Jeden egzemplarz tego protokołu został przekazany Panu Burmistrzowi w dniu podpisania protokołu.

Poprzednia kontrola kompleksowa gospodarki finansowej gminy przeprowadzona została przez Regionalną Izbę Obrachunkową w II półroczu 1995 roku.

W wyniku czynności kontrolnych dokonanych na podstawie losowo wybranych prób w zbliżonych tematycznie zakresach, stwierdzono realizację wniosków pokontrolnych zawartych w wystąpieniu Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu, datowanego 28 listopada 1995 roku.

W wyniku niniejszej kontroli nie stwierdzono istotnych naruszeń prawa, stwierdzono natomiast uchybienia i nieprawidłowości. Pozytywnie należy ocenić fakt, że większość uchybień opisanych w protokole kontroli, w wyniku bieżącego instruktażu i staraniem pracowników Wydziału Finansowego - mimo znacznie zwiększonych obowiązków związanych z zamknięciem roku budżetowego 1999 i pracami nad budżetem 2000r. - została wyeliminowana już w trakcie trwania kontroli. Każdy taki fakt omówiono szczegółowo w protokole kontroli, a niektóre z nich zasygnalizowano również w niniejszym wystąpieniu w niżej przedstawionych zagadnieniach.

Funkcjonowanie księgowości

Obowiązujące w kontrolowanej jednostce od 1996r. przepisy wewnętrzne ustalające zasady kontroli wewnętrznej i gospodarki finansowej oraz zakładowy plan kont odpowiadały wymogom ustawy z dnia 29 września 1994r. o rachunkowości (Dz. U. Nr 121, poz. 591 z późn. zm.) i zabezpieczały od strony formalnej prawidłowe prowadzenie gospodarki finansowej gminy. W zakresie stanu i funkcjonowania księgowości stwierdzono, że ustalone zostały wykazy kont syntetycznych dla budżetu gminy, oraz dla Urzędu Gminy i Miasta. Prowadzono wyodrębnioną rachunkowość dla budżetu gminy stosownie do

przepisów zarządzenia Nr 46 Ministra Finansów z dnia 1 sierpnia 1995r. w sprawie szczególnych zasad prowadzenia rachunkowości oraz jednolitych planów kont dla państwowych i gminnych jednostek budżetowych i ich gospodarstw pomocniczych, zakładów budżetowych, państwowych i gminnych funduszy celowych oraz gmin i ich związków (Dz. Urz. Min. Fin. Nr 14, poz.60). W trakcie kontroli unormowano dodatkowo niżej wymienione zagadnienia:

- formalnie dopuszczono do stosowania użytkowane programy komputerowe,
- określono materiały nie podlegające ewidencji magazynowej na koncie 310-„Materiały” i zasady ewidencji kosztów ich nabycia oraz pozaksięgowego rozliczania,
- ustalono zasady ewidencji środków trwałych na kontach 011-„Środki trwałe” i 013-„Pozostałe środki trwałe”,
- uszczegółowiono zasady umarzania środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych,
- określono zasady prowadzenia ewidencji szczegółowej do kont syntetycznych dla jednostki budżetowej Urząd Gminy i Miasta,
- sporządzono całościowy wykaz stosowanych kont analitycznych (ewidencji szczegółowej) dla budżetu gminy i dla jednostki - Urząd Gminy i Miasta,
- uregulowano terminy sporządzania kopii zbiorów stanowiących księgi rachunkowe w celu ich zabezpieczenia do momentu wydruku.

Gospodarka pieniężna

Stwierdzono uchybienia w zakresie gospodarki drukami ścisłego zarachowania, polegające na przypisaniu do obowiązków kasjerki m.in.„prowadzenia ewidencji, rozdziału i rozliczeń druków ścisłego zarachowania”, co prowadziło do niezgodności z zasadą osobowego rozdzielenia funkcji dysponowania określonym składnikiem majątkowym od funkcji wykonywania tych dyspozycji. W wyniku instruktażu oraz podjętych przez kierownictwo Urzędu działań, wymienione uchybienia zostały wyeliminowane. Prowadzenie gospodarki przedmiotowymi drukami zostało protokolarnie przekazane innej osobie - z Wydziału Finansowego Urzędu. Uaktualnienia, wobec podjętych działań, wymaga tylko dotychczasowa „Instrukcja ewidencji i kontroli druków ścisłego zarachowania” oraz zakresy czynności dwu pracowników Urzędu.

Realizacja dochodów budżetowych

W zakresie terminowości składania deklaracji podatkowych na podatek od nieruchomości przez osoby prawne i jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej stwierdzono, że na 31 podmiotów zobowiązanych, tylko 6 złożyło na rok podatkowy 1998 deklaracje w terminie wymaganym przepisem art.6 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. Nr 9, poz. 31 z późn. zm.) , tj. do 15 stycznia 1998 r.; podobnie na rok podatkowy 1999 - na 35 podmiotów zobowiązanych, tylko 8 podmiotów złożyło deklaracje podatkowe w wymaganym terminie, tj. do 15 stycznia 1999 roku. Sytuacja taka wystąpiła także w odniesieniu do osób prawnych i jednostek

organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej, będących podatnikami podatku rolnego i/lub podatku leśnego. Spośród 5 podmiotów zobowiązanych do złożenia deklaracji na podatek rolny, w wymaganym terminie uczyniła to tylko 1 osoba prawna w 1998 roku oraz 3 - w roku 1999. Z kolei w zakresie złożenia deklaracji na podatek leśny, na 5 podmiotów zobowiązanych tylko 2 jednostki dotrzymały wymaganego terminu w roku 1999, natomiast w 1998 roku - wszystkie złożyły deklaracje po obowiązującym terminie, tj. po 15 stycznia 1998 roku.

W okresie objętym kontrolą w Urzędzie Gminy i Miasta nie w pełni korzystano z uprawnień wynikających z przepisów art. 281-285 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. -Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926 z późn. zm.). Świadczy o tym fakt, że w okresie lat 1998 - 1999 przeprowadzono po kilka kontroli w terenie u osób fizycznych, natomiast nie przeprowadzono żadnej u osób prawnych i jednostek nie posiadających osobowości prawnej w zakresie zobowiązań podatkowych.

Badanie prawidłowości poboru i windykacji podatków pobieranych przez Gminę wykazało m.in., iż w latach 1998 - 1999 nie w każdym przypadku przestrzegano terminów wysyłania upomnień do podatników zalegających z płatnościami, wysyłając upomnienia i decyzje określające podatek z kilkunastodniowym lub ponad miesięcznym opóźnieniem. Podobnie z opóźnieniem wystawiane też były niektóre tytuły wykonawcze, kierowane do odpowiednich urzędów skarbowych .

W zakresie realizacji wydatków budżetowych

Kwoty wynagrodzeń miesięcznych pracowników, tj. wynagrodzenia zasadniczego, dodatków: funkcyjnych, służbowych, z tytułu wykonywania pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i za wieloletnią pracę, mieściły się w wielkościach ustalonych w obowiązujących przepisach. Wymagane jest natomiast dokonanie zmiany przyznanego wynagrodzenia miesięcznego dla czterech pracowników, zatrudnionych na stanowiskach wymienionych w pkt 3.2 na str. 27 protokołu kontroli, których zaliczono do niewłaściwej grupy zaszeregowania. Zmiany również wymaga sposób przyznania dodatków za pracę w warunkach szkodliwych lub uciążliwych dla zdrowia, tj. powinny być one przyznawane indywidualnie każdemu pracownikowi, a także należy włączyć do wynagrodzenia zasadniczego dodatki za pracę przy obsłudze elektronicznych monitorów ekranowych, zgodnie z § 1 pkt 4 i § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 kwietnia 1998r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. Nr 49, poz. 307).

Wydatki na inwestycje i realizacja zadań inwestycyjnych

Stwierdzono niezgodności między ewidencją syntetyczną (prowadzoną komputerowo) i ewidencją analityczną (prowadzoną ręcznie) dotyczącą rozliczenia kosztów budowy oczyszczalni ścieków, wynikające z błędnie dokonanych księgowania.

Nie wszystkie zakończone zadania inwestycyjne zostały rozliczone, tj. nie wszystkie środki trwale uzyskane w wyniku oddania do eksploatacji zakończonych inwestycji lub zakupów dóbr inwestycyjnych zostały przyjęte do ewidencji. Jedną z zasadniczych przyczyn wystąpienia tego uchybienia było

nieokreślenie w przepisach wewnętrznych komórek organizacyjnych (wydziałów) lub stanowisk odpowiedzialnych za sporządzenie wymaganych dowodów księgowych (OT, PT).

W zakresie gospodarki środkami rzeczowymi

Przychody i rozchody środków trwałych zostały ujęte w ewidencji księgowej, ale nie wystawiono dowodów OT-„Przyjęcie środka trwałego”, wymaganych przepisami wewnętrznej „Instrukcji kontroli i obiegu dowodów księgowych”.

Zachowana została częstotliwość przeprowadzania inwentaryzacji środków trwałych - ostatnią przeprowadzono w 1999r., a poprzednią w 1995r. Inwentaryzacja przeprowadzona w 1995r. została rozliczona, a jej wyniki ujęto w księgach rachunkowych 1995r. prawidłowo. W trakcie kontroli trwało rozliczanie inwentaryzacji z 1999r.

W czasie kontroli środkiem trwałym (i pozostałym środkiem trwałym), znajdującym się w pomieszczeniach Urzędu, nadano numery inwentarzowe i sporządzono spisy inwentarza.

Przedstawiając powyższe do wiadomości Pana Burmistrza, Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992r. o regionalnych izbach obrachunkowych, wnosi o podjęcie działań zmierzających do usunięcia stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości, a w szczególności o:

1. Uaktualnienie wprowadzonej zarządzeniem Burmistrza Gminy i Miasta z 6 kwietnia 1996 r. „Instrukcji ewidencji i kontroli druków ścisłego zarachowania” oraz dokonanie stosownej aktualizacji zakresów czynności p. Jadwigi Buczkowskiej i p. Teresy Roćko - wobec dokonanych zmian w zakresie personalnego przyporządkowania spraw dotyczących gospodarki drukami ścisłego zarachowania w Urzędzie Gminy i Miasta.
2. Bieżące aktualizowanie ewidencji podatników zaliczanych do osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej zobowiązanych do dokonywania wpłat podatku od nieruchomości, podatku rolnego oraz podatku leśnego.
3. Podjęcie odpowiednich działań mających na celu wyegzekwowanie należności budżetowych, a zwłaszcza zaległości podatkowych, przy pełniejszym wykorzystaniu zasad określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 21 maja 1999 r. w sprawie sposobu postępowania wierzycieli należności pieniężnych przy podejmowaniu czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych (Dz. U. Nr 50, poz.510) .
4. Bieżące i skuteczne egzekwowanie od podatników, będących osobami prawnymi, spełniania ustawowego obowiązku przedkładania w terminie do 15 stycznia na dany rok podatkowy deklaracji na podatek rolny, podatek leśny i podatek od nieruchomości - zgodnie z przepisami art. 6a ust. 8 pkt 1 ustawy z dnia 15 stycznia 1984 r. o podatku rolnym (Dz.U. z 1993 r. Nr 94, poz. 431 z późn. zm.), art. 66 ust. 8 pkt 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz.U. Nr 101, poz. 444 z późn. zm.) i art. 6

ust. 8 pkt 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. Nr 9, poz. 31 z późn. zm.).

5. Przeprowadzanie kontroli w zakresie zgodności składanych deklaracji podatkowych oraz wykazów nieruchomości ze stanem faktycznym w terenie - w odniesieniu do spraw budzących wątpliwość co do ich rzetelności.
6. Dostosowanie kategorii zaszeregowania wynagrodzeń miesięcznych czterech pracowników do odpowiedniej kategorii zaszeregowania stosownie do przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 stycznia 1999r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie wynagrodzenia pracowników samorządowych (Dz.U. Nr 5, poz.33) oraz dokonanie zmian w sposobie przyznania pracownikom dodatków za pracę wykonywaną w warunkach szkodliwych lub uciążliwych dla zdrowia.
7. Skorygowanie pomyłki w ewidencji kosztów inwestycji na koncie 080 i rozliczenie kosztów zakończonych zadań inwestycyjnych, w celu przyjęcia uzyskanych w ich wyniku środków trwałych do ewidencji księgowej.
8. Uzupełnienie ksiąg inwentarzowych środków trwałych, w tym pozostałych środków trwałych, o numery inwentarzowe oraz o inne niezbędne informacje (stawki umorzeniowe, klasyfikację rodzajową środków trwałych), a także uzupełnienie przepisów wewnętrznych o zasady odpowiedzialności pracowników za powierzone składniki mienia.

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, na podstawie przepisów art.9 ust.3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych, zwraca się o udzielenie w terminie 30 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia informacji o sposobie realizacji przedstawionych wniosków. Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Izby. Zgodnie z art.9 ust.4 powołanej ustawy, zastrzeżenia może złożyć właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego za pośrednictwem Prezesa Izby. Podstawą zgłoszenia zastrzeżeń może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Do wiadomości:

Pan

Mirosław Sochoń

Przewodniczący Rady Gminy i Miasta